

4. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В.І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 576 с.

5. Кияк Т.Р. Компенсація інформації у науково-технічному перекладі як об'єкт лінгвістики фахових мов / Кияк Т.Р. // Нова філологія. Збірник наукових праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – №27. – С.203-208.

6. Коваленко А.Я. Науково-технічний переклад / А.Я.Коваленко. – Тернопіль: Видавництво Карп'юка, 2004 – 284 с.

7. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache / L. Hoffmann. – Berlin: Akademie Verlag, 1987. – 308 S.

О. І. Шмельова

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор

Т. Р. Кияк

Аббревіація як прояв закону мовної економії в сучасній англійській мові

У статті розглядається роль та застосування закону мовної економії в англійській мові у наш час. В сучасній англійській мові яскраво виражено збільшення тенденції застосування закону мовної економії. До закону мовної економії можна віднести аббревіацію, лексичні та графічні скорочення, напівскорочення, ініціали імен людей, аббревіатури, що виникли під час листування електронною поштою та акроніми.

Закон мовної економії – прагнення мовця зекономити зусилля при користуванні мовленням як одна з причин мовних змін [1:11].

Актуальність теми вивчення скорочень в сучасній англійській мові обумовлена широкою розповсюдженістю таких мовних одиниць та їхньою загальноновживаністю, а відтак вона привертає до себе особливу увагу. У світлі прискорення інформаційно-комунікативних процесів скорочення слугують наочним відображенням розвитку англійської мови з часом, є

символом її прагнення до більшої економії комунікативного простору і прагматичності.

Сучасна інформаційна перенасиченість суспільного життя вимагає від комунікантів пошуку шляхів стислого викладу подій та опису явищ, у тому числі і через створення нових номінативних одиниць-інформоемних за змістом та "спрощених" за формою мовних знаків.

Графічні скорочення вживаються лише на письмі, в усному ж мовленні замінюються на повне слово чи словосполучення. Наприклад: *TY* (абрєв. – *Thanks you*) – «дякую вам / тобі», *Me2* (скорочення – *me too*) – «я теж», *W8* (скорочення – *wait*) – «зачекай», *U* (скорочення – *you*) – «ти / ви», *2* (скорочення – *too*) – теж (розповсюджені скорочення у Інтернет-спілкуванні); *etc.* (*Et cetera*) – та інше; *e.g.* (*Exempli gratia*) – наприклад; *i.e.* (*Id est*) – тобто; *vs* (*versus*) – проти; *AD* (*Anno Domini*) – нашої ери; *BC* (*Before Christ*) – до нашої ери; (особливий вид графічних скорочень – скорочення з латинської мови); *bldg* – *building*, *Feb* – *February*, *Mr.* – *Mister* тощо.

Лексичні ж скорочення присутні як на письмі, так і в усній формі. Лексичні скорочення поділяються на абрєвіатури, усічення та контамінації (телескопізми) [2:528].

Абрєвіатури, в свою чергу, можна поділити на: 1) ініціалізми (послідовність початкових літер), наприклад: *BBC* – *British Broadcasting Corporation*, *MTV* – *Music Television*, *EU* – *European Union*, *VCR* – *video-cassette recorder*; 2) акроніми (послідовність звуків, позначених початковими літерами, які читаються як звичайне слово. Існують також гомоакроніми (які співпадають за формою із звичайним словом, інколи семантично пов'язаним з об'єктом, чия назва скорочується) та анакроніми (акроніми, що давно не сприймаються мовцями як скорочення)): *UNICEF* – *United Nations Children's Emergency Fund*, *NATO* – *North Atlantic Treaty Organization*, *scuba* – *self contained underwater breathing apparatus*, *VIP* – *very important person*, *ASH* – *Action on Smoking and Health*, *NOW* – *National Organization for Women*, *laser* – *lightwave amplification by stimulated emission of radiation* тощо; 3) фонологічні абрєвіації (в котрих семантика об'єкта, чия назва скорочується, закладена в самій формі): *ICU* – *I See You*, *ICQ* – *I Seek You* тощо [3:240].

Усічення поділяються на: 1) апокопи (відсікання кінцевого елементу слова): *ad* ← *advertisement*, *con* ← *conservative*, *doc* ← *doctor*; 2) афери (відсікання початкового елементу слова): *phone* ← *telephone*, *bus* ← *omnibus*, *copter* ← *helicopter*, *zine* ← *magazine*; 3) синкопи (вилучення центральної частини слова): *comms* – *communications*, *specs* – *spectacles*, *maths* – *mathematics*; 4) змішані (відсікання початкового та кінцевого елементів): *flu* ← *influenza*, *fridge* ← *refrigerator*.

Телескопізми бувають: 1) повними (то є злиття двох усічених основ): *Appestat* < *appe(tite)* + *(thermo)stat*; *avionics* < *avi(ation)* + *(electr)onics*; *buppie* < *b(lack)* + *(y)uppie*; *Clariphane* < *clari(ty)* + *(cello)phane*; *cockapopso* < *cockapo(o)* + *(Lhasa a)pso*; *Eisencrat* < *Eisen(hawer)* + *(Demo)crat*; *globflation* < *glob(al)* + *(in)flation*; 2) частковими (злиття усіченої основи одного слова з повною формою іншого): *Airbrasive* < *air* + *(a)brasive*; *Asialationist* < *Asia* + *(iso)lationist*; *Bean-o-tash* < *bean* + *(succ)otash*; *beefcake* < *beef* + *(cheese)cake*; *bookvertising* < *book* + *(ad)vertising*; *car hop* < *car* + *(bell)hop* [4:240].

Також існують гаплогли (телескопізми, в яких наявний спільний звук на стику двох компонентів): *Aerobat* < *aero* + *(ac)robat*; *abroadcast* < *abroad* + *broadcast*; *alcoholollywood* < *alcohol* + *Hollywood*; *coronotion* < *coronation* + *Notion*; *grumble* < *growl* + *rumble*; *autotel* < *auto* + *(h)otel*; *beefalo* < *beef* + *(buf)falo*; *bidvertiser* < *bid* + *(a)dvertiser*; *boatel* < *boat* + *(h)otel*; *confrontainment* < *confront* + *(enter)tainment*; *dramedy* < *drama* + *(co)medy* [5:20].

Зараз механізми скорочення відіграють провідну роль у формотворенні та словотворенні, через більшу економність коду. Значущим повштовхом задля розповсюдження цього механізму слугував швидкий розвиток засобів електронної комунікації. Оказіональні слова шляхом їхньої узуалізації переходять до сталого лексичного складу мови, співіснуючи з повними формами на правах субститутів, а інколи навіть випереджаючи їх за поширеністю або навіть зовсім витісняючи з ужитку. То є відображенням логіки розвитку англійської мови, яка характеризується прагненням до простоти виразів та при цьому збереження інформативності, її аналітичної сутності та жадання економії мовленнєвого простору. Створені коротші варіанти лексем вживаються у практично всіх стилях мовлення, починаючи розмовним та закінчуючи офіційно-діловим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Єнікєєва С.М. Скорочення слова як механізм формотворення та словотворення в сучасній англійській мові// Вісник Запорізького державного університету. Серія: Філологічні науки. – Запоріжжя, 2006. – №2. – С.11.
2. Nikolenko A.G. English Lexicology. – Vinnitsia: Nova Knyha, 2007. – 528p.
3. Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н.Н. Лексикология английского языка. – М.: Дрофа, 1999. – 240 с.
4. Головка О.М. Неологізми і процеси розвитку мови//Нова Філологія. Збірник наукових праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2009. – №33. – С.207
5. Бондаренко В.О. Фонетична структура інноваційних складних слів сучасної англійської мови (експериментально-фонетичне дослідження): Автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04/Київ, нац. ун-т ім.Т.Шевченка. – К., 2001. – 20 с.

К. В. Шморгун

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, професор

А. В. Сингаївська

Лексико – граматичні та функціональні аспекти термінологічної лексики в професійній комунікації

Проблемами становлення, семантикою та розвитком термінологічних одиниць фахової лексики займались вітчизняні та зарубіжні дослідники, зокрема В. Виноградов, В. Лейчик, Г. Винокур, Б. Головін, Т. Кияк, В. Даниленко, К. Кусько, А. Крижанівська, Е. Жильбер, А. Ширмер, Й. Сміт, Ф. Дорнер та інші. Термінологія є найбільш динамічним складником лексичної системи мови, що характеризується постійним розвитком та неологізацією.

Утворення сучасної термінологічної лексики англійської мови починається з часів Чосера. У своїй праці «Treatise on the astrolabe» Чосер вперше вжив терміни declination, ecliptic, latitude, longitude, meridian, zodiac у тому значенні, в якому вони